

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om regionförvaltningsverken och av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås en ändring av bestämmelserna om myndigheternas styrningsuppgifter i lagen om regionförvaltningsverken och i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna, i syfte att göra myndigheternas styrsystem enklare och tydligare. Enligt förslaget ska det aktuella tredelade styrsystemet bli tvådelat. Ett gemensamt strategidokument ska utarbetas för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna, och därtill ska ett resultatavtal utarbetas för varje regionförvaltningsverk och varje närings-, trafik- och miljöcentral. Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses över årligen efter behov, mot bakgrund

av de statsekonomiska ramarna och statsbudgeten.

De ansvarsområden vid regionförvaltningsverken som har hand om arbetarskyddet ingår fortsättningsvis sina egna resultatavtal uteslutande med arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet, och strategidokumentet ska innehålla ett eget avsnitt för planering och styrning av de uppgifter som gäller arbetarskyddet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Det första nya gemensamma strategidokumentet ska dock vara klart senast den 1 november 2015. De första nya resultatavtalen träder i kraft först vid ingången av 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
1.1.1 Juridiskt ramverk för resultatstyrningen.....	3
1.1.2 Resultatstyrningen vid regionförvaltningsverken och vid närings-, trafik- och miljöcentralerna.....	4
1.2 Bedömning av nuläget	10
2 FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	14
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	15
3.1 Ekonomiska konsekvenser	15
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	16
3.3 Konsekvenser för miljön.....	16
3.4 Samhälleliga konsekvenser	16
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	17
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	19
DETALJMOTIVERING	20
1 LAGFÖRSLAG	20
1.1 Lagen om regionförvaltningsverken	20
1.2 Lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna.....	22
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	23
3 IKRAFTTRÄDANDE	23
LAGFÖRSLAGET	24
Lag om ändring av lagen om regionförvaltningsverken.....	24
Lag om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna	26
BILAGA	28
PARALLELLTEXTER	28
Lag om ändring av lagen om regionförvaltningsverken.....	28
Lag om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna	32

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

1.1.1 Juridiskt ramverk för resultatstyrningen

Enligt 3 § 1 mom. i grundlagen utövas den lagstiftande makten av riksdagen, som också fattar beslut om statsfinanserna. Riksdagen utövar sin beslutanderätt i fråga om statsfinanserna genom att för ett finansår i sänder besluta om statsbudgeten. Riksdagen utövar sin beslutanderätt i fråga om statsfinanserna också genom att stifta lagar som gäller statsfinanserna och i synnerhet genom att stifta lagar som medför utgifter för staten samt genom att genom lag bestämma om skatterna.

Författningsgrunden i fråga om resultatstyrning består av lagen om statsbudgeten (423/1988) och förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Resultatstyrning definieras inte direkt som term eller begrepp i ovan nämnda lag och förordning, men de väsentliga principerna för begreppet och dess innehåll fastställs på grundval av dessa författningar. Bestämmelser som definierar vad resultatstyrning är och hur den ska genomföras finns i förordningen om statsbudgeten, särskilt i 1 kap. Uppgörandet av statsbudgeten och dess struktur, 3 kap. Verkställigheten av budgeten och 8 kap. Bokslut.

Förordningen om statsbudgeten är den viktigaste författningen när det gäller vad resultatstyrning är och vilka dess strukturer och förfaranden är. Förordningen innehåller ingående bestämmelser om uppgörandet av statsbudgeten och dess struktur, verksamhets- och ekonomiplanering, verkställigheten av budgeten, betalningsrörelsen, bokföring, bokslut, resultatredovisning och ledningens redovisning samt övriga uppföljningssystem, och intern kontroll. Med stöd av lagen och förordningen om statsbudgeten är finansministeriet och statskontoret dessutom behöriga att utfärda för statens ämbetsverk och inrättningar rättsligt förpliktande bestämmelser om viktiga frågor i anslutning till bokslutsrapporteringen, verksamhets- och ekonomiplaneringen och budgeteringen.

Enligt 1 b § i förordningen om statsbudgeten ska ämbetsverkens och inrättningarnas budgetförslag innehålla:

1) förslag till de mål för utvecklingen av de samhälleliga verkningarna av statens verksamhet och finansiering inom vederbörande ministeriums ansvarsområde som statsrådet har uppställt och som ska ingå i förklaringsdelarna i budgetpropositionen,

2) ministeriets preliminära resultatmål för utvecklingen av de samhälleliga verkningarna av statens verksamhet och finansiering inom ministeriets ansvarsområde, och

3) ministeriets preliminära resultatmål för de viktigaste omständigheterna med tanke på resultatet av verksamheten vid de viktigaste ämbetsverken och inrättningarna inom förvaltningsområdet.

2 kap. i förordningen om statsbudgeten innehåller bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanering. Enligt 10 § i förordningen ska ministerier, ämbetsverk och inrättningar ha en mångårig verksamhets- och ekonomiplan för planeringen av statsfinanserna. Verksamhets- och ekonomiplanen för ett ministerium ska innehålla de viktigaste planerna för ministeriets ansvarsområde och resultatmål med nyckeltal för planerna samt bedömningar av behoven av anslag och av inkomstposterna under planeringsperioden. Verksamhets- och ekonomiplanen för ett ämbetsverk eller en inrättning ska innehålla de viktigaste planerna för ämbetsverket eller inrättningen, resultatmål för planerna jämte nyckeltal samt uppskattningar av planeringsperiodens anslagsbehov och inkomstposter.

3 kap. innehåller bestämmelser om verkställigheten av statsbudgeten. I 11 § i förordningen fastställs att sedan riksdagen har godkänt statsbudgeten ska ministeriet utan dröjsmål fastställa de viktigaste målen för utvecklingen av de samhälleliga verkningarna inom ministeriets ansvarsområde samt för resultaten av verksamheten inom förvaltningsområdet och vid dess viktigaste ämbetsverk och inrättningar. I paragrafen fastställs därtill att de resultatmål som ministeriet fastställt för ett ämbetsverk eller en inrättning kan ingå i den handling gällande resultatmålen

som ministeriet och ämbetsverket eller inrättningen har undertecknat tillsammans.

Enligt förordningen om statsbudgeten ska en bokföringsenhet inom statens ekonomiförvaltningsorganisation upprätta bokslut för varje finansår. Bokföringsenheternas bokslut ska bland annat innehålla en verksamhetsberättelse som redogör för resultatet av verksamheten och utvecklingen av det samt dess effekt på utvecklingen av de samhälleliga verkningarna. Enligt 65 § i förordningen ska verksamhetsberättelsen bland annat innehålla uppgifter om den funktionella effektiviteten, om produktion och kvalitetsledning och om hanteringen av mänskliga resurser. De uppgifter som gäller resultatet (nyckeltalen) ska innehålla jämförelser med de resultatmål som fastställts enligt 11 § i samma förordning och redogörelser för avvikelser samt de viktigaste orsakerna till dessa.

Enligt 66 i § i förordningen om statsbudgeten varje ministerium ska årligen senast den 15 juni efter finansåret ge ett motiverat ställningstagande till bokslutet för de bokföringsenheter och statliga fonder som hör till ministeriets förvaltningsområde samt till de åtgärder som föranleds av bokslutet och den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp om det samt av andra redogörelser för och utlåtanden om verksamheten och ekonomin vid bokföringsenheten eller den statliga fonden utanför budgeten. För beredningen av ställningstagandet ska varje ministerium utarbeta och skaffa de redogörelser och utvärderingar som behövs. I ställningstagandet till bokslutet ska ministeriet bedöma resultatet och dess utveckling samt uttala sig om uppnåendet av de resultatmål som ställts upp enligt 11 §, uttala sig om huruvida de grunder som använts för resultatrapporteringen är ändamålsenliga med tanke på styrningen och resultatansvaret samt ta ställning till utvecklingsbehoven, uttala sig om vilka åtgärder det är nödvändigt att vidta vid bokföringsenheten eller fonden samt i de ämbetsverk och inrättningar som eventuellt hör till bokföringsenheten, med anledning av bokslutet och för att förbättra resultatet, uttala sig om vilka åtgärder ministeriet kommer att vidta med anledning av bokslutet och för att förbättra resultatet. Ministeriet skall sända sitt ställningstagande för kännedom till fi-

nansministeriet samt till statsrevisorerna, statens revisionsverk och statskontoret. Ställningstagandena läggs ut på den informationstjänst som statskontoret administrerar och som finns tillgänglig i ett allmänt datanät, om inte något annat följer av offentlighetslagen när det gäller vissa delar av ställningstagandet.

Enligt 11 § i reglementet för statsrådet (262/2003) ska ministerierna behandla till det egna ansvarsområdet hörande ärenden som gäller verksamhets- och ekonomiplanering, resultatstyrning, lagberedning, informations-samhället, förvaltning, datasystem, forskning, utveckling och övervakning, internationella frågor och ägarfrågor gällande sådan statlig egendom som är i det egna ansvarsområdets besittning samt andra sådana ärenden som ska anses höra till skötseln av de uppgifter som hör till det egna ansvarsområdet. Varje ministerium behandlar ärenden som gäller de ämbetsverk, inrättningar, affärsverk, fonder utanför budgeten, samfund, bolag och andra organ som hör till det ministeriets ansvarsområde. Likaså ska varje ministerium behandla ärenden som gäller övriga organ med uppgifter som hör till det ministeriets ansvarsområde samt styra regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna i ärenden som hör till det ministeriets ansvarsområde.

1.1.2 Resultatstyrningen vid regionförvaltningsverken och vid närings-, trafik- och miljöcentralerna

I lagstiftningen om regionförvaltningsverken (RFV) och närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) är styrningen indelad i allmän administrativ styrning, strategisk planering och styrning samt styrning av verksamheten. Denna indelning är viktig eftersom dessa bägge myndighetstyper har en sektorsövergripande verksamhet och står under styrning från flera olika förvaltningsområden. I bägge myndigheters fall är den strategiska planeringen baserad på ett strategidokument, den strategiska styrningen på en strategisk resultatmålshandling (ett ”strategiskt resultatavtal”) och styrningen av verksamheten på en resultatmålshandling för verksamheten (”operativt resultatavtal”).

Bestämmelser om styrningen av regionförvaltningsverken och NTM-centralerna finns både i den materiella lagstiftningen och i den lagstiftning som reglerar grunderna för dessa myndigheters organisation och verksamhet. Till sitt innehåll och sin struktur är bestämmelserna om resultatstyrningen av de båda myndighetstyperna mycket lika. Både lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) innehåller bestämmelser om allmän administrativ styrning, strategisk planering och styrning samt styrning av verksamheten. Lagen om regionförvaltningsverken innehåller dessutom en bestämmelse om ordnande av den strategiska planeringen och styrningen i vissa fall, vilket beror på de särskilda omständigheter som gäller vid planeringen och styrningen av arbetarskyddet och av de uppgifter som gäller miljötillståndsärenden. Lagen om NTM-centralerna innehåller ingen motsvarande bestämmelse.

I såväl regionförvaltningsverkens som NTM-centralernas fall kan närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Också i de förordningar som statsrådet har utfärdat om dessa myndigheter har bestämmelserna om styrning en liknande struktur. I förordningarna i fråga regleras å ena sidan innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen, och å andra sidan innehållet i och förfarandena för styrningen av verksamheten.

1.1.2.1 Styrning av regionförvaltningsverken – praxis

Styrande instanser

Den allmänna administrativa styrningen av regionförvaltningsverken ankommer på finansministeriet. Andra instanser som styr regionförvaltningsverken är social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet och miljöministeriet, samt följande centralförvaltningsmyndigheter som lyder under något av dessa ministerier: Livsmedelssäkerhetsverket (Evira),

Konkurrens- och konsumentverket samt Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes). Från och med sommaren 2014 har även Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) medverkat i resultatstyrningen av regionförvaltningsverken.

Styrningssamarbete

Styrningen av regionförvaltningsverken sker som ett samarbete mellan finansministeriet och de ministerier och centralförvaltningsmyndigheter som har hand om styrningen av verksamheten. För att samordna och harmonisera resultatstyrningen har finansministeriet tillsatt en styrgrupp och en resultatstyrningsgrupp för regionförvaltningsverken. Den första fungerar som beslutsfattande organ och den andra som beredande organ.

Regionförvaltningsverkens styrgrupp består i regel av kanslicheferna hos de styrande ministerierna. I styrgruppen sitter också överdirektörerna från två regionförvaltningsverk. Ordförande är avdelningschefen för kommun- och regionförvaltningsavdelningen vid finansministeriet. Styrgruppen har till uppgift att godkänna regionförvaltningsverkens strategidokument, som undertecknas av de ministrar som styr verken, godkänna de strategiska resultatavtalen till underlag för resultatförhandlingarna, behandla ram- och budgetförslaget för regionförvaltningsverken samt behandla övriga strategiska riktlinjer, omfattande utvecklingsprojekt och handlingar som ska behandlas i statsrådet eller ministerarbetsgrupperna.

I regionförvaltningsverkens resultatstyrningsgrupp sitter de personer vid de styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna som har hand om den dagliga resultatstyrningen av regionförvaltningsverken. Representerade i gruppen är dessutom personalorganisationerna, regionförvaltningsverken (en gemensam ledamot) och landskapsförbunden (en gemensam ledamot). Ordförande är chefen för enheten för struktur och styrning vid kommun- och regionförvaltningsavdelningen vid finansministeriet.

Resultatstyrningsgruppen har till uppgift att utarbeta regionförvaltningsverkens strategidokument och strategiska resultatavtal, be-

handla ram- och budgetförslaget för regionförvaltningsverken samt behandla, dra upp riktlinjer för och samordna sådana gemensamma frågor och projekt som berör alla förvaltningsområden.

En väsentlig del av arbetet med att utveckla regionförvaltningsverken, som är starkt knutet till styrningen, utförs vid specialiserade enheter placerade hos regionförvaltningsverken. De viktigaste av dessa är enheten för utveckling av regionförvaltningsverkens verksamhet, informationsförvaltningsenheten, enheten för arbetsgivar- och personalpolitik och de centraliserade ekonomiförvaltningsuppgifterna.

Regionförvaltningsverkens strategidokument, strategiska resultatavtal och operativa resultatavtal

För regeringsperioden 2012–2015 har ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*) och egna strategiska resultatavtal (*strategisk styrning*) tagits fram för de sex regionförvaltningsverken. För 2012 och 2013 utarbetar Konkurrens- och konsumentverket, Tukes och Evira dessutom ett operativt resultatavtal (*styrning av verksamheten*). Konkurrens- och konsumentverket har inte tagit fram något operativt resultatavtal för 2014. Ett eget resultatavtal med en annorlunda struktur har tagits fram för statens ämbetsverk på Åland, eftersom uppgiftsområdet för ämbetsverket i så stor utsträckning avviker från regionförvaltningsverkens uppgiftsområde.

Enligt 9 § i lagen om regionförvaltningsverken innehåller regionförvaltningsverkens strategidokument avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet och miljötillståndsärenden. Bifogat till strategidokumentet finns ett avsnitt som gäller arbetarskyddet. Avsnittet har beretts under ledning av och enligt instruktioner från social- och hälsovårdsministeriet och i samverkan med arbetsmarknadsparterna, och det har behandlats i arbetarskyddsdelegationen. För miljötillståndsärenden finns inget eget avsnitt, utan målen på detta område tas upp enligt den indelning som kärnprocesserna följer i dokumentet. För polisens del innehåller strategidokumentet enbart de mål för regionalt myndighetssamarbete, bered-

skap och beredskapsplanering som är relevanta för polisens ansvarsområde. Ansvarsområdena för polisväsendet vid regionförvaltningsverken lades ned från och med den 1 januari 2014 i samband med genomförandet av det tredje skedet i polisens förvaltningsreform.

En betydande förändring sedan 2010 och 2011, de inledande verksamhetsåren för regionförvaltningsverken, har varit att man inom strategiperioden 2012–2015 har övergått från målsättning per förvaltningsområde till målsättning utgående från regionförvaltningsverkens kärnprocesser. Att sätta upp mål med kärnprocesserna som utgångspunkt kopplar målen och åtgärderna till de eftersträlvade resultaten och främjar det sektorsövergripande samarbetet vid ämbetsverken.

Ministerierna har utarbetat förslagen till regionförvaltningsverkens strategiska resultatavtal. Kommentarer och ändringsförslag från de olika regionförvaltningsverken har behandlats med alla regionförvaltningsverk i åtanke. På de gemensamma uppgiftsområdena är resultatmålen identiska för alla regionförvaltningsverk.

De mål som gäller arbetarskyddet är inte medtagna i de strategiska resultatavtalen. Angående arbetarskyddet utarbetar social- och hälsovårdsministeriet ett separat operativt resultatavtal i samråd med ansvarsområdena för arbetarskyddet. Regionförvaltningsverken har inte haft några projekt enligt genomförandeplanerna för landskapsprogrammen för vilka statens ståndpunkt måste definieras i de strategiska resultatavtalen. Landskapsförbunden har en representant i regionförvaltningsverkens resultatstyrningsgrupp och har genom denna person deltagit i beredningen av strategidokumentet och de strategiska resultatavtalen. Landskapsförbunden har inte deltagit i regionförvaltningsverkens underhandlingar gällande de strategiska resultatavtalen, men de har haft möjligheten att ge kommentarer och yttra sig om utkastet.

Målet i arbetet med resultatavtalen har varit att målen och resurserna för ett regionförvaltningsverk ska avtalas i ett enda resultatavtal. Endast två myndigheter inom centralförvaltningen använder längre operativa resultatavtal som styrningsform över regionförvaltningsverken. Ur ett övergripande per-

spektiv har alltså de operativa resultatavtalen inte någon särskilt stor roll i styrningen av regionförvaltningsverken. En avigsida av det strategiska resultatavtalet 2012–2015 är att dokumentet blev för invecklat och omfattande. Det innehåller inte bara strategiska mål utan också operativa mål, och i viss utsträckning dessutom beskrivningar av verksamhet eller tillvägagångssätt vilka inte utgör målsättning i egentlig mening. Ett väsentligt utvecklingsbehov som utpekats för det strategiska resultatavtalet är att målsättningen måste göras enklare och entydigare.

Anvisning av resurser för att uppnå målen

Som bilaga till regionförvaltningsverkens strategiska resultatavtal finns ramar för anslagen per förvaltningsområde enligt vad som krävs i 14 § i förordningen om regionförvaltningsverken. Utöver anslagen per förvaltningsområde har regionförvaltningsverken tillgång till en anslagsdel som får fördelas fritt. I de strategiska resultatavtalen fastställs också personalstyrkan per förvaltningsområde. Personalstyrkan fastställs med hjälp av regionförvaltningsverkens resursindikatorer. Resursindikatorerna består av numeriska värden som för varje förvaltningsområde beskriver de centrala faktorerna i arbetsmiljön och de ärenden som inleds, och hur de påverkar arbetsmängden för regionförvaltningsverket. Med hjälp av dessa indikatorer kan man kontrollera att resurserna fördelas på rätt sätt inom varje förvaltningsområde mellan de ansvariga regionförvaltningsverken. Indikatorerna kan däremot inte användas för att analysera fördelningen av resurser mellan olika förvaltningsområden. Personalstyrkan vid regionförvaltningsverken har i huvudsak fastställts genom en årlig utjämning på en fjärdedel av målläget enligt den indikatorbaserade beräkningen (ökning eller sänkning beroende på regionförvaltningsverk). Målet är att på detta sätt åstadkomma en kontrollerad övergång till en jämnare resursfördelning mellan regionförvaltningsverken enligt indikatorinformationen.

Ur regionförvaltningsverkens synvinkel är följden av ramar för anslag och årsverken enligt förvaltningsområde att verksamheten blir styvare, att man har sämre möjligheter att

använda resurser flexibelt och att överdirektörerna har sämre förutsättningar att leda sina regionförvaltningsverk med helhetsgrepp. Hos de styrande ministerierna har ramarna för anslag och årsverken enligt förvaltningsområde setts som en möjlighet att inom specifika uppgiftsområden hålla resurserna i balans på riksnivå och att samordna resurser och mål. Preliminära långsiktiga överenskommelser om personalstyrkorna underlättar å sin sida både den riksomfattande styrningen och planeringen och ledningen vid varje regionförvaltningsverk.

1.1.2.2 Styrningspraxis för närings-, trafik- och miljöcentralerna

Styrande instanser

Den allmänna administrativa styrningen av närings-, trafik- och miljöcentralerna ankommer på arbets- och näringsministeriet. Andra styrande instanser är undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet och vissa centralförvaltningsmyndigheter som lyder under dessa. De styrande centralförvaltningsmyndigheterna i fråga är Trafikverket, Landsbygdsverket, Livsmedelssäkerhetsverket, Tukes och Innovationsfinansieringsverket Tekes. Därtill arbetar NTM-centralerna i enlighet med Migrationsverkets mål.

Styrningssamarbete

Samarbetet mellan de styrande instanserna säkerställs i den riksomfattande ledningsgruppen för NTM-centralerna. I gruppen sitter kanslicheferna från de styrande ministerierna, en person som representerar NTM-centralernas överdirektörer samt olika direktörer och myndighetschefer som de olika förvaltningsområdena utnämnt som experter. Ordförande är kanslichefen vid arbets- och näringsministeriet.

Ledningsgruppen behandlar bland annat följande ärenden i samordningssyfte:

- strategidokumentet och de strategiska resultatavtalen,
- produktivitets- och budgetfrågor,

- ärenden som gäller organisationsstrukturen och ändringar i lagstiftningen,
- hur styrningen fungerar och genomförandet av regionförvaltningsreformen,
- verksamhetens resultat,
- gemensamma processer, samarbete mellan verksamhetsområdena och utveckling av dessa
- riktlinjer dragna på tjänstemannanivå, före behandlingen i ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling,
- övriga strategiska frågor och utvecklingsprojekt.

Ärendena för NTM-centralernas ledningsgrupp bereds av tre sektorsövergripande beredningsgrupper: gruppen för utvecklande av styrningen, gruppen för utvecklande av verksamheten och gruppen för personal- och förvaltningsärenden.

Allt sektorsövergripande utvecklingsarbete styrs av beredningsgrupperna. Såväl de styrande instanserna som NTM-centralerna och personalorganisationerna är representerade i samtliga beredningsgrupper. Samordningen av förvaltningsområdenas angelägenheter sker i första hand i dessa grupper. Alla styrande instanser kan presentera ärenden för behandling i beredningsgrupperna.

Beredningsgruppen för utvecklande av styrningen (OHJUS) har hand om den strategiska styrningen, samordningen av den strategiska och den operativa resultatstyrningen, ledningsrapporteringen, verksamhetsberättelserna, bokslutet, revisionsberättelserna, hanteringen av strategiska risker samt utvecklingen av styrningen, ledningen, beslutsprocesserna och strukturerna.

Gruppen för utvecklande av verksamheten (TOKKA) har hand om att utveckla kärnprocesserna och förnya handlingsmönstren, elektronifiera verksamheten och tjänsterna, förbättra informationen och kommunikationen, utveckla kundrelationerna, hantera kundkontakterna samt sköta kund- och intressentnöjdheten, CAF och kvalitetskontroller.

Gruppen för personal- och förvaltningsärenden har hand om personalpolitiken, personalplaneringen, personalens kompetens och utbildning i samband med förändringar, arbetshälsan, utvecklingen av chefsarbetet, samarbetet, handlingsmönstren och struktu-

terna i förvaltningens olika processer samt tillvägagångssätten för intern kontroll och tillsyn.

Beredningsgrupperna kan inrätta tillfälliga arbetssektioner för enskilda projekt. Arbetssektionerna har till exempel berett instruktioner för de strategiska resultatavtalen och samordnat förhandlingarna, utvecklat förfarandet för operativa resultatavtal, lämnat förslag på viktiga styrningsindikatorer, styrt NTM-centralernas kvalitetsarbete, utvecklat upphandlingsförfarandena, tagit fram en modell för hantering av kundkontakter och utvecklat förvaltningsarbetet och dess organisering.

I anslutning till NTM-centralen i Södra Savolax finns därtill en serie fristående enheter som tillhandahåller tjänster på olika områden åt NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna. Dessa enheter är NTM-centralernas IT-enhet; den gemensamma IT-enheten för NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna, regionförvaltningsverken och magistraterna (AHTi) och NTM-centralernas ekonomi- och personalförvaltningsenhet. Enheten för kommunikationstjänster ELVI, som finns i anslutning till Österbottens NTM-central, tillhandahåller kommunikationstjänster åt NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna. Arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande kundservicecenter (TE-aspa) fungerar som fristående enhet.

Till hösten 2014 planeras en omstrukturering av styrningen av NTM-centralerna i vilken de ovannämnda tre beredningsgrupperna läggs ned och en beredningsgrupp för styrning (OHJAUS) inrättas istället. Den nya gruppen har till främsta uppgift att samordna styrningen av NTM-centralerna med beredningen av lagstiftning och lagstiftningsändringar som gäller NTM-centralerna, samt att styra genomförandet av reformen Slagkraftig NTM-central (fi. Iskukykyinen ELY-keskus). Beredningsgruppen för styrning ska också fungera som ett forum för informationsspridning och dialog för de styrande instanserna och NTM-centralerna. Bakom omstruktureringen ligger behovet att göra det beredningsarbete som utförs för NTM-ledningsgruppen mer helhetsomspännande och flexibelt, och att ta programmet Slagkraftig NTM-central vidare från beredning

till genomförande. Många av de uppgifter som har legat på beredningsgruppernas ansvar övergår till den utvecklings- och förvaltningsenhet som nu inrättas. Det finns dessutom ett behov av en bättre helhetsbild över mål, utvecklingsinsatser och personalplanering då den nya strategiperioden bereds.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas strategidokument, strategiska resultatavtal och operativa resultatavtal

För regeringsperioden 2012–2015 har ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*) och egna strategiska resultatavtal (*strategisk styrning*) tagits fram för alla femton NTM-centraler. Inom ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens utarbetas för åren 2013 och 2014 ett operativt resultatavtal (*styrning av verksamheten*), å ena sidan gemensamt av arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet och inrikesministeriet, och å andra sidan gemensamt av jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket. Inom ansvarsområdet för miljö och naturresurser utarbetas ett gemensamt operativt resultatavtal av miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Inom ansvarsområdet för trafik och infrastruktur utarbetas ett operativt resultatavtal av Trafikverket.

Strategidokumentet är inte uppdelat enligt förvaltningsområde, utan målet har varit en gemensam, sektorsövergripande handling som främjar synergierna mellan olika uppgifts- och ansvarsområden. Denna lösning har inte varit utan utmaningar när det gäller vilka indikatorer som ska väljas och hur övervakningen ska genomföras.

Förslagen till strategiska resultatavtal för NTM-centralerna har tagits fram utifrån de prioriteringar och mål som definieras i strategidokumentet 2012–2015 och med beaktande av varje områdes särdrag. Detta eftersom NTM-centralernas verksamhetsidé enligt 2 § i lagen om NTM-centralerna är att främja den regionala utvecklingen genom att i regionerna sköta statsförvaltningens verkställighets- och utvecklingsuppgifter.

Anvisningarna för framtagning av förslagen till fyraåriga strategiska resultatavtal för NTM-centralerna och för granskning av för-

slagen utarbetas och processen avtalas i enlighet med de riktlinjer som NTM-centralernas ledningsgrupp fastställt och i samarbete med de styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna. De avtalsförslag som tas fram regionalt behandlas och kommenteras skriftligt av de styrande instanserna innan resultatförhandlingarna inleds, under samordning av arbets- och näringsministeriet. I praktiken har processplaneringen och arbetet med anvisningar och kommentarer skett i ett arbetsutskott tillsatt av beredningsgruppen OHJUS och i enlighet med de riktlinjer som gruppen har fastställt. Arbetsutskottet har bestått av representanter från alla styrande ministerier och av en representant för NTM-centralerna (strategichef).

I förhandlingarna om de strategiska resultatavtalen deltar de styrande ministerierna, NTM-centralerna och landskapsförbunden. Ordförande vid förhandlingarna är överdirektören för regionavdelningen vid arbets- och näringsministeriet. Resultatförhandlingarna har efter behov inriktats på varje NTM-central för sig, eller på annat sätt. Till exempel år 2011 fördes förhandlingarna enligt en regionindelning med nio NTM-centralsområden och nio samsamarbetsområden för landskapsförbunden. Om det inte har funnits ett särskilt behov att förhandla har avtalen setts över genom ett skriftligt förfarande. De strategiska målen inom de olika förvaltningsområdena har därtill behandlats årligen vid gemensamma strategiseminarier för NTM-centralerna, de styrande instanserna och landskapsförbunden.

För att uppnå NTM-centralernas operativa mål uppgörs vid behov operativa resultatavtal för styrningen och organiseringen av centralernas verksamhet och uppgifter, under ledning av det styrande ministeriet eller centralförvaltningsmyndigheten. I det operativa resultatavtalet definieras gemensamma, centrala mål för de viktigaste uppgiftsområdena i syfte att genomföra strategierna och verkställa lagstiftningen inom förvaltningsområdet. Avtalsformen har ansetts nödvändig särskilt när det gäller att styra förvaltningsområden med omfattande uppgiftsområden. Det operativa resultatavtalet fungerar som utgångspunkt för den årliga planeringen av arbetet och fördelningen av personalresurser inom

NTM-centralernas omfattande ansvarsområden. De styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna och även NTM-centralerna har ansett att de operativa resultatavtalen är nödvändiga. Med tanke på genomförandet och övervakningen har man dock samtidigt kommit fram till att mängden operativa avtal måste minskas. Genom ett samarbete mellan de styrande instanserna har man lyckats minska mängden operativa resultatavtal från upp till 14 avtal per NTM-central 2010 till högst fyra avtal 2013 och 2014. Målet har även varit att göra resultatavtalen fleråriga, att ge dem ett enhetligare innehåll och förbättra jämförbarheten mellan dem samt att förtydliga avtalens arbetsfördelning i förhållande till de strategiska resultatavtalen.

Anvisning av resurser för att uppnå målen

Arbets- och näringsministeriet anvisar ett årligt helhetsbelopp åt varje NTM-central som omkostnadsanslag. Omkostnadsanslagen fördelas mellan NTM-centralerna utifrån kriterier som avtalas gemensamt av de styrande instanserna. Fördelningskriterierna tar bland annat i beaktande centralernas verksamhetsbetingelser, uppgifter och personalstyrka. De aktuella fördelningskriterierna framtog 2011 i en arbetsgrupp där samtliga styrande ministerier var representerade, och godkändes sedan av NTM-centralernas ledningsgrupp.

NTM-centralerna utarbetar varje år en dispositionsplan för omkostnadsanslaget och en personalplan. Planerna utarbetas enligt ansvarsområde. Dispositionsplanen tas fram av NTM-centralens direktions i samverkan med direktörerna för alla ansvarsområden vid centralen. Förutom dispositionsplanen ska varje NTM-central ta fram en personalplan för varje ansvarsområde. Planen ska ses över varje år. Också personalplanen tas fram som ett samarbete mellan direktörerna för NTM-ansvarsområdena. Planerna enligt ansvarsområde bifogas till de strategiska resultatavtalen och de reviderade årsversionerna av dessa i enlighet med 21 § i förordningen om NTM-centralerna.

Styrningen av NTM-centralernas dispositionsplaner för omkostnadsanslagen har gått ut på att planerna ska utarbetas per ansvars-

område. Fördelningsförfarandet för omkostnadsanslagen och personalplanerna har enligt NTM-centralerna gjort planeringen långsiktigare och gett centralerna bättre möjligheter att allokera sina resurser i enlighet med de uppsatta målen. Förfarandet ger större flexibilitet att bestämma hur resurserna ska fördelas och gör att resurserna kan användas flexibla över ansvarsområden och förvaltningsområden. Av de styrande instanserna har å andra sidan miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och undervisnings- och kulturministeriet kritiserat förfarandet för att det inte stämmer överens med 21 § i NTM-förordningen och inte är transparent.

1.2 Bedömning av nuläget

Jämförelse av regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas styrsystem

Regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas styrningssystem har samma författningsgrund och samma utgångspunkter. Sedan regionförvaltningsreformen, som trädde i kraft den 1 januari 2010, har dock praxisen inom båda styrningssystemen fått en klart egen prägel.

I NTM-centralernas fall har styrningen och samarbetet av strategisk och operativ karaktär organiserats mellan tre beredande grupper och en beslutande grupp, medan det i regionförvaltningsverkens fall finns bara en beredande och en beslutande grupp. Största delen av det utvecklingsarbete som gäller NTM-centralerna görs därtill på ministerienivå, i motsats till regionförvaltningsverken där de specialiserade enheterna har en större utvecklande och därigenom även styrande roll. Regionförvaltningsverkens beredningsgrupp, resultatstyrningsgruppen, är först och främst ett genomförande organ för resultatstyrningen, även om den också behandlar de främsta projekten kopplade till utvecklingen av verksamheten.

När det gäller styrningshandlingarna har man både i regionförvaltningsverkens och i NTM-centralernas fall försökt minska mängden resultatavtal, i praktiken mängden operativa resultatavtal. I båda myndigheternas fall är handlingarna för strategiperioden 2012–

2015 därtill baserade på sektorsövergripande processer/effektivitetsmål. Denna utveckling återspeglar målet att myndigheterna ska styras – deras mål, resurser och förändring behandlas – som större helheter, inte som enskilda förvaltningsområden och uppgifterna inom dessa.

Svårigheten att dra en gräns mellan det strategiska och det operativa resultatavtalet illustrerar hur olika behoven och målen inom olika styrande förvaltningsområdena är. Hur djup och hur intensiv operativ styrning som behövs varierar från fall till fall. Ett viktigt utvecklingsmål för såväl regionförvaltningsverkens som NTM-centralernas resultatstyrning är att uppnå en klar och gemensam uppfattning om, för det första, vad som hör till resultatstyrningen och vilken roll den operativa styrningen har inom ramen för denna och, för det andra, vad som helt och hållet kan lämnas på myndigheternas eget ansvar, dvs. på resultatledningens ansvar.

Styrningshandlingarnas beredningsprocesser är mycket olika när man jämför regionförvaltningsverken och NTM-centralerna: i regionförvaltningsverkens fall kan man säga att processen löper uppifrån och neråt, medan den i NTM-centralernas fall löper i motsatt riktning. I bägge fallen har processerna i huvudsak varit i samklang med myndigheternas uppgiftsbild, dock inte utan vissa friktioner. För regionförvaltningsverkens del har det önskats ett starkare regionalt perspektiv medan man för NTM-centralerna har önskat en större enhetlighet på riksnivå, vilket i praktiken har genomförts inom ramen för de operativa resultatavtalen. De operativa resultatavtalen är emellertid inte den bästa lösningen på problemet eftersom varje avtal bara gäller ett eller två förvaltningsområden och inte ger någon helhetsbild över myndighetens mål.

Hur resurser anvisas för att genomföra uppsatta mål varierar. I styrningen av regionförvaltningsverken har tillvägagångssättet varit att fördela anslagen enligt förvaltningsområde i enlighet med förordningen, och ramarna för årsverken har också fastställts enligt förvaltningsområde. I NTM-centralernas fall har omkostnadsanslagen fördelats mellan centralerna som ett helhetsbelopp, även om 18 § 3 mom. i förordningen om NTM-centralerna föreskriver att anslagsramarna för

varje central fastställs enligt förvaltningsområde i resultatmålshandlingen. Varje NTM-central har som bilaga till resultatavtalet levererat en dispositionsplan för anslagen och en personalplan. Dessa två planer har bestämt allokeringen av omkostnadsanslagen i NTM-centralerna och de har följts upp i efterhand. Man har kunnat konstatera att båda dessa metoder har sina styrkor och svagheter. Den metod som regionförvaltningsverken använder möjliggör en resursstyrning på riksnivå men inskränker samtidigt regionförvaltningsverkens beslutsmakt. För att göra metoden mer flexibel har tanken varit att definiera en del av resurserna som s.k. icke-allokerade resurser, men det strama läget har hittills gjort detta svårt att genomföra. I NTM-centralernas förfarande har centralerna själva makten att bestämma om resurserna, vilket har väckt oro hos de styrande förvaltningsområdena över resursutvecklingen och gjort det svårare att analysera resultatmål och resurser i förhållande till varandra. Enligt NTM-centralerna har förfarandet gjort planeringen långsiktigare och gett centralerna bättre möjlighet att allokera sina resurser så att de uppställda målen uppnås.

Statsrådets redogörelse till riksdagen om verkställandet och utfallet av regionförvaltningsreformen (SRR 1/2013 rd)

I redogörelsen till riksdagen om verkställandet och utfallet av regionförvaltningsreformen ("regionförvaltningsredogörelsen") fastställs att "styrmodellen görs klarare och enklare genom en övergång till ett tvådelat styr- och planeringssystem. Anslagsramarna och personalramarna anges i regionförvaltningsverkens resultatavtal fortfarande enligt förvaltningsområde och i NTM-centralernas resultatavtal enligt ansvarsområde och enhet."

I redogörelsen konstateras att styrmodellen för regionförvaltningsverken har varit en föregångare i utvecklandet av resultatstyrningen i statsförvaltningen, men att styrmodellen till vissa delar ändå inte har fungerat i enlighet med målen för reformen, speciellt vid NTM-centralerna. I NTM-centralernas fall har arbets- och näringsministeriet anvisat varje NTM-central omkostnadsanslag i form

av ett helhetsbelopp, och NTM-centralerna har som bilaga till det strategiska resultatavtalet gjort upp en dispositionsplan för omkostnaderna och en anknytande personalplan enligt ansvarsområde. I regionförvaltningsverkens strategiska resultatavtal har omkostnadsanslagen fördelats enligt förvaltningsområde, i enlighet med förordningen.

I fråga om anslags- och resursfördelningen fastställer redogörelsen att anslagsramar och personalramar ska tas in för varje enskilt förvaltningsområde i regionförvaltningsverkens resultatavtal. För NTM-centralerna anvisas omkostnaderna som ett helhetsbelopp. Fördelningsgrunderna för omkostnaderna behandlas i NTM-centralernas ledningsgrupp (kanslichefsgruppen) för varje strategiperiod. De anslagsramar och personalramar som NTM-centralerna gjort upp för de enskilda ansvarsområdena och/eller enheterna fogas till resultatavtalen.

Rauno Saari och Riitta Rainio, som arbetade som utredningsmän i samband med beredningen av regionförvaltningsredogörelsen, identifierade också vissa utvecklingsbehov i styrmodellen. I sina egna rapporter föreslog båda utredningsmännen en övergång till ett tvådelat styrsystem i regionförvaltningen. Båda hade dock en egen syn på hur övergången ska genomföras.

Också i statsrådets redogörelse är slutsatsen att ett tvådelat styrsystem måste införas i både NTM-centralerna och regionförvaltningsverken för att göra styrningen klarare och enklare. I den tvådelade modellen består styrningshandlingarna av ett strategidokument och ett resultatavtal som utarbetas för varje regeringsperiod. Strategidokumentet utarbetas för följande regeringsperiod som en gemensam handling för dessa myndigheter. Därtill utarbetas endast ett resultatavtal per regeringsperiod för varje NTM-central och regionförvaltningsverk. Den nya resultatavtalsformen ska planeras så att den beaktar de olika förvaltningsområdenas styrbehov och så att det utöver de gemensamma målen ger plats åt specifika mål enligt förvaltningsområde. Här bör man komma ihåg att det som nämns ovan om strategidokumentet och resultatavtalet inte gäller ansvarsområdena för arbetarskydd vid regionförvaltningsverken. Ansvarsområdena för arbetarskydd fortsätter

att göra upp sina operativa resultatavtal i samverkan med arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet.

I redogörelsen fastställs också att bestämmelser om sammansättningen och uppgifterna i styr- och ledningsgrupperna vid NTM-centralerna och regionförvaltningsverken måste ges i lagstiftningen om dessa myndigheter. Att stärka rollen för NTM-centralernas ledningsgrupp samt bestämma sammansättningen och behörigheten på det sätt som utredare Saari föreslår skulle enligt redogörelsen göra styrningen av centralerna klarare samt stärka de styrande ministeriernas roll i den allmänna administrativa och strategiska styrningen av NTM-centralerna. Saari föreslog att en riksomfattande ledningsgrupp som är mindre än den aktuella och som består av kanslicheferna vid de styrande instanserna tillsätts till stöd för ledningen och styrningen av NTM-centralerna. Ledningsgruppen och dess behörighet regleras separat.

Projektet för utveckling av resultatstyrningen

Enligt slutrapporten för projektet för utveckling av resultatstyrningen tillsatt av finansministeriet (FM:s publikationer 21/2012) är de centrala målen en mer strategisk, lättare, förvaltningsöverskridande och enhetligare resultatstyrning. I sin slutrapport definierade projektet en serie gemensamma principer för resultatstyrningen, enligt följande:

Resultatstyrningen utgör en del av styrningen av statskoncernen.

- Ett samhälleligt inflytande uppnås genom att de inblandade aktörerna samarbetar.

- Förvaltningsområdena styrs baserat på gemensamma riktlinjer och gemensam praxis inom statsförvaltningen samt baserat på de olika förvaltningsområdenas egen styrningspraxis.

- Resultatstyrningen fokuserar på strategiskt viktiga frågor som kräver förändringar. Styrningens intensitet varierar.

- Rollerna och uppgifterna i styrningsarbetet är klara, och det finns fungerande forum.

- Resultatstyrningen är proffsig och konsekvent.

- Resultatstyrningen utformas enligt klara mål, indikatorer som beskriver dessa och en uppföljning av resultaten.

- Resultatstyrningen bygger på en strukturerad samverkan, en genuin dialog och ett genuint samarbete mellan experterna i ledningen.

- Till stöd för principerna finns gemensamma IT-system och redskap.

För att uppnå målen och principerna föreslog projektet följande förändringar i resultatstyrningen:

- Resultatstyrningsprinciper som är gemensamma för alla införs.

- Styrningen inom regeringsprogrammet och budgetstyrningen kopplas starkare samman i resultatstyrningen.

- Ett nytt resultatprisma och ett beskrivningssätt för detta införs. Enhetlighet, förvaltningsöverskridning och gemensamma mål betonas.

- Det strategiska tänket förstärks och resultatstyrningen inom förvaltningsområdena görs lättare med hjälp av en cykel som följer regeringsperioden.

- Gemensamma förvaltningsmässiga mål införs, till exempel avseende personal, IT-förvaltning och utrymmeseffektivitet.

I genomförandet av dessa mål, principer och förslag betonas slutrapporten följande synvinklar och delområden:

- Resultatstyrningen som en del av styrsystemen som helhet

- Förhållandet mellan förvaltningsområdenas mål och målen på statsrådsnivå

- Målsättandet (resultatrapporteringen och hur informationen tas till vara)

- En tydligare indelning i olika delområden då man beskriver resultaten

- Utvecklingen av rapporteringen

- Stöd till ett nytt slags offentligt ledarskap

- Stöd till dem som har resultatstyrning som yrke

Projektet för förenkling av NTM-centralernas styr- och planeringssystem

Projektet för förenkling av NTM-centralernas styr- och planeringssystem (OSY) ingår i projekthelheten Slagkraftig NTM-central. De olika utvecklingsprojekten är avsedda att göra NTM-centralerna till en bättre fungerande helhet. Vid utvecklingen av NTM-centralernas resultatstyrning tillämpas de riktlinjer som resultatstyrningsprojek-

tet vid finansministeriet har dragit upp och de metoder som tas fram i projektet.

Inom OSY-projektet definieras strukturen och det väsentliga innehållet för NTM-centralernas nya resultatavtal, och övriga styrmetoder och samarbetet mellan NTM-centralernas ansvarsområden utvecklas. Projektet är också ett stöd till det beredningsarbete som utförs i finansministeriets arbetsgrupp för utveckling av styrningen av regionförvaltningsverken och NTM-centralerna, till samordningen av detta arbete med utvecklingen av NTM-centralerna och till att intressentgruppernas synpunkter beaktas.

Det avsedda slutresultatet av OSY är ett enklare och mer strategiskt förfarande för resultatstyrning av NTM-centralerna under följande regeringsperiod. Netra, det gemensamma rapporteringssystemet för statsförvaltningen, utnyttjas flitigt för att ta fram resultatavtal för NTM-centralerna och för att övervaka resultaten och ge rapporter.

Arbetsgruppen för stärkande av utvecklingen av styrningen (OHKE)

Miljöministeriet tillsatte en arbetsgrupp för perioden 30 april 2013–10 juni 2013 med namnet Stärkande av utvecklingen av styrningen (OHKE, av finskans ohjauksen kehittämisen vahvistaminen). Arbetsgruppen hade till uppgift att för det första utarbeta ett förslag på hur styrningen och utvecklingen av miljöförvaltningen kan stärkas och hur uppgifter som kräver specialexpertis eventuellt kunde göras riksomfattande, och för det andra utarbeta ett förslag på hur nationellt viktiga uppgifter eventuellt kunde samlas i en och samma enhet, och förutspå konsekvenserna därav.

OHKE gav följande åtgärdsförslag:

- Miljöministeriets ställning som styrande instans inom sitt förvaltningsområde bör stärkas.

- Ministeriets helhetsbetonade substans- och informationsstyrning bör utökas.

- Det ministerium som har hand om substansstyrningen ska ha möjlighet att påverka de resurser som används för uppgifterna.

- Myndigheterna inom miljöförvaltningen ska utöka sin föregripande verksamhet och

samarbetet med varandra när de bereder, genomför och utvecklar lagstiftningen.

- Regionförvaltningsmyndigheterna ska vara ansvariga för att utveckla sin kompetens och stärka sin sakkunskap. Den specialsakkunskap som förvärvas ska vara tillgänglig för hela förvaltningsområdet.

- Arbetet med processerna fortsätter och utvecklas i enlighet med en gemensam modell.

- Arbetet med att koncentrera de uppgifter och den expertis som finns vid regionförvaltningsverkens och NTM-centralernas ansvarsområden för miljö till större miljöinriktade helheter ska fortsätta på ett mer systematiskt sätt.

Dialogen och samarbetet mellan miljöministeriet och regionförvaltningen ska förbättras påtagligt med hjälp av den styrningsverksamhet som inleddes inom miljöförvaltningen i början av 2014. Styrnings- och stödresurserna för genomförandet av miljöförvaltningens centrala lagstiftning ska utökas avsevärt. Förbättringsinsatserna ska inriktas särskilt på genomförandet av ändringar i lagstiftningen, men också på andra aktuella ändamål. Största delen av de utökade utvecklingsresurserna inom miljöförvaltningen ska inriktas på regionförvaltningen. Därtill ska metoderna för informationsstyrning inom olika uppgiftsområden samordnas och harmoniseras. Satsningar ska göras för att harmonisera, förbättra och modernisera särskilt substansarbetets processer på riksnivå. Styrningsarbetet ska också innehålla en beredskap att ge stöd till regionförvaltningen i oväntade, exceptionella situationer.

2 Föreslagna ändringar

Det föreslås att både regionförvaltningsverkens och NTM-centralernas styrsystem ska utvecklas, särskilt så att de blir enklare och mer strategiska samt mer förvaltningsövergripande och enhetligare, och att detta ska göras med beaktande av de riktlinjer som dragits upp i regionförvaltningsredogörelsen. Syftet med förslagen är att genomföra de mål som ställts upp i regionförvaltningsredogörelsen och de principer som definierats i projektet för utveckling av hela statsförvaltning-

ens resultatstyrningssystem (FM:s publikationer 21/2012).

Det föreslås att styrsystemet för ämbetsverken i fråga ska revideras i den utsträckning som krävs av de föreliggande lagändringarna så att ett gemensamt strategidokument tas fram för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna och att man i resultatstyrningshandlingarna övergår till ett tvådelat system. Ett ytterligare mål är att ändra statsrådets förordningar om regionförvaltningsverken och om närings-, trafik- och miljöcentralerna så att de samsamarbetsgrupper som medverkar i styrningen av dessa och deras uppgifter regleras i en förordning med stöd av 8 § 4 mom. i lagen om regionförvaltningsverken och 7 § 4 mom. i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna. Viktigt i styrningen av ämbetsverken i fråga är fortsättningsvis att verksamheten ger resultat men också att grunderna för god förvaltning, i synnerhet rättsprinciperna, tillgodoses.

Ett gemensamt strategidokument för regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna

Det föreslås att ett gemensamt strategidokument utarbetas för regionförvaltningsverken och NTM-centralerna för varje regeringsperiod. Innehållet i strategidokumentet kan vid behov ses över en gång om året. För statsrådet som helhet innebär ett gemensamt strategidokument en mer strategisk och förvaltningsövergripande syn på regeringsperiodens prioriteringar för utvecklingen av regionförvaltningen och för verksamheten. Ett gemensamt strategidokument skulle också förenkla styrningsstrukturen och skapa större samordning och enhetlighet i det målsättande som gäller myndigheterna och deras ansvarsområden.

Enligt förslaget utarbetar finansministeriet och arbets- och näringsministeriet strategidokumentet tillsammans med de ministerier som styr regionförvaltningsverken och NTM-centralerna samt i samarbete med regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och till behövliga delar med landskapsförbunden. Finansministeriet, i egenkap av ansvarigt ministerium för den över-

gripande förvaltningsmässiga styrningen av regionförvaltningsverken, organiserar och samordnar den strategiska planering och styrning som gäller dessa, och arbets- och näringsministeriet gör detsamma för närings-, trafik- och miljöcentralerna. För att bereda strategidokumentet tillsätts en beredningsgrupp som arbetar under finansministeriet och arbets- och näringsministeriet. I beredningsgruppen sitter alla de styrande ministerierna samt representanter för regionförvaltningsverken, NTM-centralerna och landskapsförbunden.

I samband med beredningen av strategidokumentet ordnas förslagsvis 2–4 regionala seminarier. Vid seminarierna behandlas viktiga teman med anknytning till strategidokumentet som är av betydelse för regionförvaltningen under nästa regeringsperiod. I seminarierna deltar regionförvaltningsmyndigheterna, landskapsförbunden och de styrande instanser som anser en regional dialog nödvändig.

Arbetskyddet tas med i strategidokumentet enligt separat överenskommelse med arbetskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet, enligt den nuvarande modellen.

Tvådelad struktur i resultatstyrningshandlingarna

Utöver det gemensamma strategidokumentet utarbetas ett resultatavtal för varje regionförvaltningsverk och NTM-central. Resultatavtalet omspannar regeringsperioden och ses över årligen i enlighet med de statsekonomiska ramarna och statsbudgeten. Det är meningen att resultatavtalet ska motsvara resultatprismat, det vill säga grundkriterierna för en resultatgivande verksamhet (samhälleligt inflytande, operativa resultat, resurshandling), och målen för dess innehåll och grupperingen av dessa ska utformas på basis av strategidokumentet. Resultatavtalet bygger på de allmänna mål som ställs upp i strategidokumentet, på landskapsprogrammen i området och på genomförandeplanerna för dessa.

Strategidokumentet och resultatavtalet är i fortsättningen de enda handlingar i vilka resultatmål fastställs för regionförvaltningsverken och NTM-centralerna. De nuvarande

strategiska och operativa resultatavtalen slopas. Den operativa styrningen och informationsstyrningen från förvaltningsområdena genomförs inom ramen för de mål som sätts upp i resultatavtalen. Informationsstyrningen kan vara mer omfattande och mer ingående än den styrning som ges via resultatavtal. Huvudsaken är att den inte står i strid med resultatavtalet.

I och med övergången till ett tvådelat system är indelningen i strategisk och operativ styrning inte längre definitionsmässigt kopplad till ett strategiskt resultatavtal och ett operativt resultatavtal. Målen för varje myndighet samlas framöver i ett resultatavtal som gäller myndigheten i fråga, men målen ska vara strategiska och väsentliga. Enligt riktlinjerna i regionförvaltningsredogörelsen ska den nya resultatavtalsformen planeras så att avtalen beaktar de olika förvaltningsområdenas styrbehov och så att det utöver de gemensamma målen ger plats åt specifika mål enligt förvaltningsområde.

Det som föreslås ovan gäller inte regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetskyddet. För dessa ansvarsområden fortsätter det nuvarande systemet och ansvarsområdena gör upp sina egna resultatavtal i samverkan med arbetskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet. Avtalen får alltså det innehåll som regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetskyddet och arbetskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet har kommit överens om.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Målet med propositionen är att förenkla och förtydliga styrsystemet för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Strategihandlingarna för regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna slås ihop i en enda handling i syfte att göra det lättare att ta fram ett strategiskt planeringsdokument. Den föreslagna övergången till ett tvådelat styrsystem bidrar också till att förenkla de årliga styrningsprocesserna genom att det minskar på det parallella beredningsarbetet för planering

och övervakning och gör den fordrade arbetsinsatsen något mindre. Målet är ett styrgrepp som är mer strategiskt, som betonar myndigheternas egen beslutsmyndighet och som befriar ministeriernas och centralförvaltningsmyndigheternas resurser från den operativa styrningen. Detta kan visserligen leda till ett större behov för informationsstyrning vilket åtminstone i början kan förorsaka extra arbete och fordra att ministerierna och de styrande centralförvaltningsmyndigheterna hittar ett nytt styrgrepp.

I projektet för förenkling av NTM-centralernas styr- och planeringssystem har det uppskattats att en förenkling av NTM-centralernas styrsystem resulterar i en resursinbesparing på sammanlagt 10 årsverken. Vid regionförvaltningsverken har funktionella resultatavtal inte heller för närvarande använts i nämnvärd utsträckning, men en förenkling av styrningen och rapporteringen uppskattas som en helhet leda till en inbesparing på ca 2 årsverken vid regionförvaltningsverken. För att NTM-centralernas och regionförvaltningsverkens inbesparingar ska förverkligas fullt ut förutsätts det att de styrande ministerierna och ämbetsverken inom centralförvaltningen de facto ändrar styrningen så att den kommer in på en mera strategisk nivå. Reformen genomförs i överensstämmelse med rambeslutet för statsfinanserna.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Följden av ett gemensamt strategidokument för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna och av ett eget resultatavtal för varje myndighet i vilket resultatmålen sätts upp med större strategisk betoning är att styrningsprocessen blir enklare för de styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna. Ett gemensamt strategidokument framhäver regionförvaltningens sektorsövergripande karaktär och hjälper de olika myndigheterna att uppnå en gemensam vision. Den strategiska tonvikten gör dessutom styrningen av regionförvaltningsmyndigheterna mer systematisk och långsiktig. Myndigheterna får ett större ansvar för sin egen verksamhet och för att resultatmålen uppnås, och därigenom ett större

inflytande i valet av tillvägagångssätt inom sina verksamhetsområden. För att regionförvaltningsmyndigheterna ska åta sig att arbeta mot de gemensamma målen och förstärka det sektorsövergripande arbetet måste de styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna åta sig samma saker. Det föreslagna sloandet av en separat operativ resultatmålshandling förenklar egentligen inte resultatstyrningen på alla områden eftersom vissa operativa resultatmålshandlingar, till exempel de operativa resultatmålshandlingarna mellan Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverken, hittills bara består av en tillsynsplan för sektorn, och man kommer att fortsätta ta fram sådana planer i sektorn.

I takt med att resultatstyrningen får en större strategisk tonvikt blir också de styrande ministeriernas och centralförvaltningsmyndigheternas informationsstyrning viktigare. På samma sätt får de styrgrupper som har hand om styrningen av regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna en större betydelse som forum för dialog. Om de styrande myndigheterna inte är beredda att förenkla styrningen och ge den en större strategisk betoning då de operativa resultatmålshandlingarna slopas är risken att den parallella informationsstyrningen på de olika förvaltningsområdena ökar, vilket leder till att styrningen på det stora hela blir mer invecklad.

3.3 Konsekvenser för miljön

Förslaget har inga miljökonsekvenser.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

Det nya gemensamma strategidokumentet för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna möjliggör en mer strategisk och sektorsövergripande syn i hela statsrådet på hur regionförvaltningen ska utvecklas och på vilka prioriteringarna för regionförvaltningen är under regeringsperioden. Det gemensamma planeringsdokumentet med riktlinjer för regionförvaltningens utveckling skapar bättre förutsättningar för en långsiktig regionutveckling och för att regionala särdrag och mål kan beaktas.

4 Beredningen av propositionen

Förslagen i propositionen har beretts av en arbetsgrupp som finansministeriet tillsatte i april 2013 med uppgift att utveckla styrsystemet för regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna. Utgångspunkten för arbetsgruppens uppdrag var riktlinjerna för utveckling av styrningen av regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna enligt regeringens redogörelse till riksdagen om regionförvaltningsreformen (SRR 1/2013 rd). Finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna var representerade i arbetsgruppen.

Arbetsgruppen utarbetade i enlighet med sitt uppdrag motiverade förslag på vilka ändringar som måste göras i lagstiftningen för att utveckla styrsystemet samt föreslog en tidsplan och en metod för framtagning av ett gemensamt strategidokument 2016–2019. Arbetsgruppen föreslog att systemet med resultatstyrningshandlingar blir tvådelat, att resultatstyrningen görs träffsäkrare genom att avtalen endast får gälla de viktigaste målen, resurserna och eftersträlvade förändringarna, samt att behörigheterna för regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas styrgrupper definieras noggrannare. Därtill föreslog arbetsgruppen att gemensamma definitioner används för att beskriva metoderna inom informationsstyrningen och deras relation med resultatstyrningen, att kopplingarna mellan regeringsprogrammet, ramarna för statsfinanserna, budgeten, strategidokumentet och resultatavtalet förtydligas i styrningen av regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna, att ledningsavtal införs i en större och mer systematisk omfattning än hittills och att möjligheten att införa en resultatpremie utreds.

Yttranden om arbetsgruppens slutrapport, som innehöll ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar

om ändring av lagen om regionförvaltningsverken och av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt utkast till ändringar av därmed sammanhängande förordningar, begärdes av kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Landsbygdsverket, Konkurrens- och konsumentverket, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Trafikverket, Innovationsfinansieringsverket, regionförvaltningsverken, statens ämbetsverk på Åland, närings-, trafik- och miljöcentralerna, landskapsförbunden, JHL rf, Pardia rf och FOSU rf.

Av de styrande ministerierna och centralförvaltningsmyndigheterna yttrade sig finansministeriet, kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Landsbygdsverket, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) och Trafikverket. Remissyttranden inkom dessutom från samtliga regionförvaltningsverk, från tolv närings-, trafik- och miljöcentraler, från tio landskapsförbund och från personalorganisationerna JHL rf, Pardia rf och FOSU rf.

Förslaget att övergå till ett gemensamt strategidokument för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna och till ett tvådelat system för resultatstyrningshandlingarna fick ett omfattande understöd i remissyttrandena. Dock poängterade särskilt miljöministeriet och Landsbygdsverket att det i resultatavtalet måste vara möjligt att avtala om specifika mål enligt förvaltningsområde utöver de gemensamma målen. Tukes uttryckte oro över hur man i fortsättningen ska förelägga regionförvaltningsverken uppgifter och rapporteringsplikter ifall det inte längre går att använda operativa resultatmålshandlingar. NTM-centralen i Norra Österbotten ställde också frågan hur den styrande myndigheten inom ett ansvarsområde i

fortsättningen ska sköta den årliga verksamhetsplaneringen med NTM-centralen. Miljöministeriet ansåg att det inte ska stå i motiveringen att en separat del i resultatavtalet som innehåller mål enligt förvaltningsområde är ett exceptionellt förfarande, och ansåg vidare att en sådan begränsning inte ligger i linje med redogörelsen om regionförvaltningen. Miljöministeriet och Pardia rf uttryckte oro över det faktum att möjligheterna att inkludera styrning enligt förvaltningsområde i den ordinarie resultatstyrningen försämras och ansåg att det kan leda till att informationsstyrningen ökar så att styrningen blir med invecklad och omfattande. Propositionen har preciserats utifrån den mottagna responsen i avseendet att risken av ökad informationsstyrning betonas tydligare. I propositionen ändras dock inte grundpremisen att resultatavtalen ska eftersträva en sektorsövergripande och mer strategisk styrning och att införlivandet av särskilda mål enligt förvaltningsområde i resultatavtalet bör utgöra ett undantag.

Avvikande åsikter förekom i synnerhet i fråga om anslagsramarna för närings-, trafik- och miljöcentralerna i resultatavtalen. Miljöministeriet ansåg att NTM-centralerna inte ska anvisas omkostnader som ett helhetsbelopp enligt arbetsgruppens förslag, utan att resultatavtalen ska definiera anslagsramar och personalramar enligt ansvarsområde och enhet. Resurserna ska kopplas till ansvarsområdenas verkställighetsuppgifter, behov och mål. Jord- och skogsbruksministeriet ansåg att anslagsramarna för NTM-centralerna ska definieras enligt förvaltningsområde på samma sätt som i resultatstyrningen av regionförvaltningsverken. Landsbygdsverket instämde med jord- och skogsbruksministeriets åsikt att anslagsramarna måste vara mer transparenta, men godkände det aktuella förfarandet i vilket anslag anvisas åt varje NTM-central som ett helhetsbelopp, då det i Landsbygdsverkets mening har gjort organisationen av verksamheten flexiblere vid centralerna. Undervisnings- och kulturministeriet ansåg att NTM-centralernas anslag till största del bör allokeras direkt i ett resultatavtal, på samma sätt som i regionförvaltningsverkens fall, och att en mindre del kan anvisas åt NTM-centralernas ledningsgrupp

för allokering till strategiskt viktiga ändamål. Inrikesministeriet ansåg det önskvärt med tanke på resurshanteringen och utvecklingen att anslagsramarna och personalramarna ingår som helhet i resultatavtalet. Egentliga Finlands förbund ansåg att omkostnader bör anvisas åt regionförvaltningsverken som ett helhetsbelopp, på samma sätt som NTM-centralernas anslag. NTM-centralerna i Tavastland och i Norra Karelen ansåg att omkostnadsanslagen bör dirigeras till NTM-centralerna i en enda betalning. Evira påpekade att de grunder som använts för att fördela anslagen, som Evira inte vill föreslå några ändringar i, har fungerat väl både i regionförvaltningsverken och i NTM-centralerna trots olikheterna mellan dem. Därför ser Evira inget omedelbart behov att ändra de aktuella tillvägagångssätten. Efter remissbehandlingen har det inte ansetts motiverat att på grundval av remissyttrandena ändra de föreslagna förfarandet för fastställande av anslagsramarna för regionförvaltningsverken och NTM-centralerna enligt arbetsgruppens utkast. Enligt förslaget ska förfarandet regleras i en förordning av statsrådet med stöd av 8 § 4 mom. i den föreslagna lagen om regionförvaltningsverken och av 7 § 4 mom. i den föreslagna lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Flera av de parter som medverkade i remissbehandlingen yttrade sig om arbetsgruppens förslag avseende sammansättningen för regionförvaltningsverkens styrgrupp och resultatstyrningsgrupp samt för närings-, trafik- och miljöcentralernas ledningsgrupp och beredningsgrupper. De lyfte bland annat fram behovet att delta i gruppernas arbete och därigenom påverka resultatstyrningen av regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Det är meningen att gruppernas sammansättning ska regleras i en förordning av statsrådet. Remissyttrandena på denna punkt kommer att beaktas närmare då regleringen i fråga bereds.

Regeringen drog i mars 2014 upp riktlinjerna för social- och hälsovårdsreformen tillsammans med oppositionspartierna, och den parlamentariska beredningsgruppen för reformen fattade i juni 2014 beslut om de centrala paragraferna i och de fortsatta riktlinjerna för lagen om ordnandet av social- och häl-

sovården. Utkastet till en regeringsproposition med ett förslag till en lag om ordnandet av social- och hälsovården har varit på remiss 18.8-14.10.2014. Enligt utkastet till regeringsproposition ansvarar regionförvaltningsverken inom sina verksamhetsområden för tillsynen och den styrning som hänför sig till tillsynen av lagligheten i fråga om servicestrukturen och verksamheten inom social- och hälsovårdsområdena samt i kommunerna och samkommunerna med produktionsansvar samt i fråga om de tjänster som dessa ordnar och producerar. Enligt utkastet till proposition kommer statens styrning inom social- och hälsovården dessutom att stärkas och vid social- och hälsovårdsministeriet kommer en delegation för social- och hälsovården och en styrenhet att tillsättas. Social- och hälsovårdsreformen har inga konsekvenser för den nu föreslagna reformen av styrsystemen. De

behov som social- och hälsovårdsministeriet har till följd av det nya social- och hälsovårdssystemet när det gäller styrningen av regionförvaltningsverken kommer till behövliga delar att beaktas i regionförvaltningsverkens styrdokument.

5 Samband med andra propositioner

Regeringen har till riksdagen överlämnat en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna och av vissa andra lagar (RP 197/2014 rd). De förslag till ändringar som ingår i propositionen i fråga och som gäller lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna gäller delvis samma paragrafer som föreslås bli ändrade genom denna regeringsproposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om regionförvaltningsverken

6 a § Förordnande att tillfälligt sköta ett annat regionförvaltningsverks uppgifter. I 1 mom. föreslås en ändring av teknisk natur så att termen styrning av verksamheten ändras till sektorstyrning, för att momentet ska motsvara terminologin i nya 10 §.

8 § Strategisk planering och resultatstyrning Paragrafen innehåller bestämmelser om regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma strategidokument och om regionförvaltningsverkens resultatavtal. Nya 9 § innehåller ett undantag till den strategiska planeringen och resultatstyrningen när det gäller ansvarsområdet för arbetarskyddet, men i motsats till den gällande regleringen omfattar bestämmelsen i nya 8 § också ansvarsområdet för miljötillstånd, som tidigare har omfattats av undantaget till den strategiska planeringen och styrningen enligt i 9 §. Bestämmelsen innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning i syfte att reglera innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen.

I 1 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma strategidokument (strategisk planering). För uppnående av de allmänna mål som gäller regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument. Bestämmelsen om strategidokumentet i 1 mom. motsvarar i övrigt den gällande bestämmelsen men fastställer att regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas strategidokument ska vara gemensamt för dessa myndigheter. Enligt den nya bestämmelsen är strategidokumentet en gemensam målhandling baserad på statens

riktlinjer för regionförvaltningen. Det är meningen att strategidokumentet kan innehålla både gemensamma strategiska mål och strategiska mål som endast gäller en myndighet. Strategidokumentet är ett planeringsdokument som innehåller strategiska mål för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna baserat på regeringsprogrammet, regeringens strategidokument, statsrådets rambeslut, de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen, landskapsprogrammen, regeringens politikprogram, övriga sektorsövergripande program, lagstiftningen och gällande internationella konventioner. Med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. kan närmare bestämmelser om strategidokumentets innehåll och om förfarandena för den strategiska planeringen ges i en förordning av statsrådet.

1 mom. innehåller dessutom en bestämmelse om regionförvaltningsverkens resultatavtal (resultatstyrning). I propositionen föreslås en övergång från ett tredelat styrnings- och planeringssystem till ett tvådelat styrnings- och planeringssystem varvid de allmänna styrningshandlingarna för regionförvaltningsverken omfattar ett strategidokument och ett resultatavtal istället för ett strategidokument, en strategisk resultatmålshandling och en resultatmålshandling för verksamheten. I samband därmed föreslås att namnet strategisk resultatmålshandling ändras till resultatavtal vilket avser den handling som avses i 11 § i förordningen om statsbudgeten. Med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. kan närmare bestämmelser om resultatavtalets innehåll och om förfarandena för styrningen ges i en förordning av statsrådet. Regionförvaltningsverkens resultatavtal byggs på de allmänna mål som sätts upp i strategidokumentet samt på landskapsprogrammen och genomförandeplanerna för dessa. I resultatavtalet fastställs prioriteringarna, de centrala riktlinjerna för verksamheten, samarbetsfrågorna och anslagsramarna enligt förvaltningsområde för varje regionförvaltningsverk. När det finns särskilda skäl är det meningen att resultatavtalet utöver de all-

männa målen ska kunna innehålla ett avsnitt med resultatmål enligt förvaltningsområde. Målet är att de mål som tas med i resultatavtalet utformas på en mer strategisk nivå och att bara de allra viktigaste sakområdena tas upp i avtalet. Enligt den föreslagna paragrafen utarbetas strategidokumentet och resultatavtalen för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen mot bakgrund av de statsekonomiska ramarna och statsbudgeten. I praktiken ses resultatavtalet över varje år medan det endast i undantagsfall är nödvändigt att se över strategidokumentet.

I 2 mom. föreskrivs om utarbetandet av strategidokumentet. Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 10 § och i 8 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt i samarbete med regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och till behövliga delar med landskapsförbunden. Finansministeriet, i egenskap av ansvarigt ministerium för den övergripande förvaltningsmässiga styrningen av regionförvaltningsverken, organiserar och samordnar den strategiska planering och styrning som gäller dessa, och arbets- och näringsministeriet gör detsamma för närings-, trafik- och miljöcentralerna. Enligt den gällande regleringen medverkar centralförvaltningsmyndigheterna i styrningen av regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna. I verkligheten är det dock ministerierna som har skött beredningen av strategidokumentet inom ramen för den strategiska planering som ankommer på dem. Vid behov kan de ministerier som har hand om beredningen fortsättningsvis använda sig av den expertis som finns hos centralförvaltningsmyndigheterna inom sitt förvaltningsområde i beredningen av strategidokumentet.

För att bereda strategidokumentet tillsätts en beredningsgrupp som arbetar under finansministeriet och arbets- och näringsministeriet. I beredningsgruppen sitter alla de styrande ministerierna samt representanter för regionförvaltningsverken, NTM-centralerna och landskapsförbunden.

Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, av-

görs ärendet av statsrådet. På denna punkt motsvarar propositionen den gällande regleringen. Strategidokumentets innehåll behandlas vid ett möte mellan de berörda ministerierna där målet är att nå ett enhälligt samförstånd. Ansvaret för att sammankalla mötet ligger gemensamt hos finansministeriet och arbets- och näringsministeriet. Av mötet upprättas ett protokoll där de enhälliga besluten och eventuella frågor som blivit öppna nedtecknas. Varje ministerium som deltar i mötet godkänner strategidokumentet genom beslut av respektive minister. Finansministeriet ska underrätta regionförvaltningsverken och arbets- och näringsministeriet ska underrätta närings-, trafik- och miljöcentralerna om strategidokumentets innehåll.

I 3 mom. föreskrivs om utarbetandet av regionförvaltningsverkens resultatavtal. Förfarandet för utarbetande av resultatavtalet är det samma som i nuläget.

4 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning som motsvarar den gällande bestämmelsen. Med stöd av bemyndigandet är det meningen att i en förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om bland annat regionförvaltningsverkens styrgrupp och regionförvaltningsverkens resultatstyrningsgrupp.

9 § *Ordnanande av den strategiska planeringen och resultatstyrningen för uppgifter som gäller arbetarskyddet.* Paragrafen innehåller ett undantagsförfarande till den strategiska planeringen och styrningen enligt föregående paragraf. Undantagsförfarandet omfattar de uppgifter som gäller arbetarskyddet.

Enligt 1 mom. ska det gemensamma strategidokumentet för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna innehålla ett avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet. På denna punkt föreslås det alltså inga innehållsmässiga ändringar i den gällande regleringen. Med avvikelse från nuläget gäller undantagen i fråga om den strategiska planeringen och styrningen inte längre regionförvaltningsverkens miljötillståndsärenden. För miljötillståndsärendena har det inte heller för närvarande utarbetats något eget avsnitt i strategidokumentet. Trots övergången till ett tvådelat styrnings- och planeringssystem behövs fortsättningsvis separata

resultatavtal mellan arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, avseende de uppgifter som gäller arbetarskyddet. I momentets andra mening föreskrivs därför att social- och hälsovårdsministeriet utarbetar egna resultatavtal för styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet.

2 mom. innehåller i enlighet med den gällande regleringen ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

10 § Sektorstyrning. Paragrafen innehåller bestämmelser om sektorstyrningen av regionförvaltningsverken. Det är fråga om den sektorsvisa styrningen av verkens operativa verksamhet. Sektorstyrningen sköts av de behöriga ministerierna enligt område eller i deras ställe av myndigheterna inom centralförvaltningen. Istället för det nuvarande begreppet styrning av verksamheten används begreppet sektorstyrning. Paragrafens innehåll är i övrigt det samma som i den gällande bestämmelsen, men i och med övergången till ett tvådelat styrnings- och planeringssystem föreslås det att bestämmelsen inte längre ska innehålla möjligheten i gällande 10 § 2 mom. att utarbeta separata resultatmålshandlingar för verksamheten. I det tvådelade systemet kan det resultatavtal som avses i 8 § utöver de allmänna målen innehålla ett avsnitt med resultatmål enligt förvaltningsområde, när det finns särskilda skäl till det. För de uppgifter som gäller arbetarskyddet utarbetas egna resultatavtal mellan arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, i enlighet med vad som föreskrivs i 9 §.

14 § Tillsättande av tjänster I 1 mom. föreslås en ändring av teknisk natur så att termen styrning av verksamheten ändras till sektorstyrning, för att momentet ska motsvara terminologin i nya 10 §.

21 § Företrädande av staten I paragrafen föreslås en ändring av teknisk natur så att termen styrning av verksamheten ändras till

sektorstyrning, för att momentet ska motsvara terminologin i nya 10 §.

1.2 Lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna

7 § Strategisk planering och resultatstyrning Paragrafen innehåller bestämmelser om regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma strategidokument och om närings-, trafik- och miljöcentralernas resultatavtal. Bestämmelsen innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning i syfte att reglera innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen. Grundprinciperna i bestämmelsen är de samma som i nya 8 § i den föreslagna lagen om regionförvaltningsverken.

I 1 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma strategidokument (strategisk planering) och om närings-, trafik- och miljöcentralernas resultatavtal (resultatstyrning). Momentet motsvarar nya 8 § 1 mom. i den föreslagna lagen om regionförvaltningsverken. Med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om innehållet i det gemensamma strategidokumentet och i närings-, trafik- och miljöcentralernas resultatavtal samt om styrningsförfarandena ges genom förordning av statsrådet. Meningen är att statsrådet i en förordning ska utfärda bestämmelser om att anslagsramarna ska fastställas enligt ansvarsområde och enhet i närings-, trafik- och miljöcentralernas resultatavtal. Enligt vad som fastställs i regionförvaltningsredogörelsen (SRR 1/2013) anvisas omkostnader till NTM-centralerna som ett helhetsbelopp. Fördelningsgrunderna för omkostnaderna behandlas i NTM-centralernas ledningsgrupp för varje strategiperiod. De anslagsramar och personalramar som NTM-centralerna gjort upp för de enskilda ansvarsområdena och/eller enheterna fogas till resultatavtalen.

I 2 mom. föreskrivs om utarbetandet av strategidokumentet. Momentet motsvarar nya 8 § 2 mom. i den föreslagna lagen om regionförvaltningsverken.

I 3 mom. föreskrivs om utarbetandet av närings-, trafik- och miljöcentralernas resultatavtal. Förfarandet för utarbetande av resultatavtalet är det samma som i nuläget.

4 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning som motsvarar den gällande bestämmelsen. Med stöd av bemyndigandet är det meningen att i en förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om bland annat närings-, trafik- och miljöcentralernas styrgrupp och beredningsgrupper.

8 § Sektorstyrning. Paragrafen innehåller bestämmelser om sektorstyrningen av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Det är fråga om den sektorsvisa styrningen av centralernas operativa verksamhet. Sektorstyrningen sköts av de behöriga ministerierna enligt område eller i deras ställe av myndigheterna inom centralförvaltningen. Istället för det nuvarande begreppet styrning av verksamheten används begreppet sektorstyrning. Paragrafens innehåll är i övrigt det samma som i den gällande bestämmelsen, men i och med övergången till ett tvådelat styrnings- och planeringssystem föreslås det att bestämmelsen inte längre ska innehålla möjligheten i gällande 8 § 2 mom. att utarbeta separata resultatmålshandlingar för verksamheten. I det tvådelade systemet kan det resultatavtal som avses i 7 § utöver de allmänna målen innehålla ett avsnitt med resultatmål enligt förvaltningsområde, när det finns särskilda skäl till det.

12 § Tillsättande av tjänster I 1 mom. föreslås en ändring av teknisk natur så att termen styrning av verksamheten ändras till sektorstyrning, för att momentet ska motsvara terminologin i nya 8 §.

24 § Företrädande av staten I paragrafen föreslås en ändring av teknisk natur så att termen styrning av verksamheten ändras till sektorstyrning, för att momentet ska motsvara terminologin i nya 8 §.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen av regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet får utfärdas genom för-

ordning av statsrådet. När det gäller regionförvaltningsverkens arbetarskydd ska social- och hälsovårdsministeriet ha motsvarande befogenheter. Detta motsvarar i sak gällande bestämmelser till övriga delar, förutom att det i lagen inte längre ingår någon sådan bestämmelse enligt vilken närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planering och styrning som gäller regionförvaltningsverkens miljötillståndsärenden får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

Dessutom föreslås det att bestämmelser om förfarandena för sektorstyrningen vid regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna får utfärdas genom förordning av statsrådet. Även detta motsvarar i sak gällande bestämmelser.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Lagarna innehåller övergångsbestämmelser enligt vilka det första nya gemensamma strategidokumentet för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna ska vara klart senast den 1 november 2015. Enligt detta blir det första nya gemensamma strategidokumentet klart först efter riksdagsvalen 2015. De första nya resultatavtalen, som ersätter de aktuella strategiska resultatmålshandlingarna och de operativa resultatmålshandlingarna, träder i kraft först från och med 2016. År 2015 använder sig styrningen fortfarande av en strategisk resultatmålshandling och en resultatmålshandling för verksamheten. Innan det första gemensamma strategidokumentet och de första resultatavtalen utarbetas tillämpas för regionförvaltningsverkens del bestämmelserna i lagen om regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralernas del bestämmelserna i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna avseende strategidokument, strategiska resultatmålshandlingar och resultatmålshandlingar för verksamheten, sådana de lyder när den föreslagna lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) 6 a § 1 mom., 8–10 §, 14 1 mom. och 21 §, av dem 6 a § sådan den lyder i lag 932/2013, 9 § sådan den lyder i lag 507/2013 samt 10 och 14 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 507/2013, som följer:

6 a §

Förordnande att tillfälligt sköta ett annat regionförvaltningsverks uppgifter

En tjänsteman vid ett regionförvaltningsverk kan på begäran av ett annat regionförvaltningsverk tillfälligt, och utan att tjänstemannens tjänsteställe ändras, ställas till det andra regionförvaltningsverkets förfogande. Beslut om saken fattas av den utnämmande myndigheten. Om regionförvaltningsverken inte när samförstånd, kan beslutet också fattas av det ministerium som svarar för sektorstyrningen. I beslutet ska det nämnas i vilken omfattning tjänstemannen står till det andra regionförvaltningsverkets förfogande.

talen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen med beaktande av de statsfinansiella ramarna och statsbudgeten.

Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 10 § i denna lag och i 8 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt i samarbete med regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och till behövliga delar med landskapsförbunden. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Finansministeriet utarbetar resultatavtalen för regionförvaltningsverken tillsammans med de ministerier som nämns i 10 § och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med regionförvaltningsverken och till behövliga delar med landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen av regionförvaltningsverkens verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Strategisk planering och resultatstyrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för regionförvaltningsverken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*). För varje regionförvaltningsverk utarbetas dessutom ett resultatavtal (*resultatstyrning*). Strategidokumentet och resultatav-

9 §

Ordning av den strategiska planeringen och resultatstyrningen för uppgifter som gäller arbetarskyddet

I det gemensamma strategidokumentet för regionförvaltningsverken och närings-, tra-

fik- och miljöcentralerna finns ett avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet. Social- och hälsovårdsministeriet utarbetar separata resultatavtal för styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

10 §

Sektorstyrning

Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr regionförvaltningsverkens verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*sektorstyrning*). Finansministeriet sörjer för sektorstyrningen när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

Bestämmelser om förfarandena för sektorstyrning av regionförvaltningsverken får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Tillsättande av tjänster

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av chefen för ansvarsområdet för arbetarskyddet, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minorite-

ten som avses i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för sektorstyrningen inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i sektorstyrningen inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

21 §

Företrädande av staten

Ett regionförvaltningsverk kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde och i sådana ärenden för vilka ingen behörig myndighet särskilt har angetts i lag, med undantag för ärenden enligt 4 § 1 mom. 5 punkten, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det.

Om ett ärende som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet har avsevärda konsekvenser för verksamhetsområdet för två eller flera verk, ska det ministerium som svarar för sektorstyrningen besluta vilket verk som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Det första gemensamma strategidokumentet enligt 8 § som utarbetas efter att denna lag trädde i kraft ska vara klart senast den 1 november 2015. De första resultatavtalen enligt 8 och 9 § träder i kraft vid ingången av 2016. Före dessa tidpunkter ska 8-10 § tillämpas på strategisk planering och styrning i den lydelse de hade vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag**om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) 7 och 8 §, 12 § 1 mom.
och 24 § som följer:

7 §

Strategisk planering och resultatstyrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller närings-, trafik- och miljöcentralernas och regionförvaltningsverkens verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för närings-, trafik- och miljöcentralerna och för regionförvaltningsverken med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*). För varje närings-, trafik- och miljöcentral utarbetas dessutom ett resultatavtal (*resultatstyrning*). Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen med beaktande av de statsfinansiella ramarna och statsbudgeten.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 8 § i denna lag och i 10 § i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) samt i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken och till behövliga delar med landskapsförbunden. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar resultatavtalen för närings-, trafik- och miljöcentralerna tillsammans med de ministerier som nämns i 8 § och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen av närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Sektorstyrning

Inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet, eller en myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*sektorstyrning*). Arbets- och näringsministeriet sörjer för sektorstyrningen när det gäller närings-, trafik och miljöcentralens gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom närings-, trafik- och miljöcentralen.

Bestämmelser om förfarandena för sektorstyrning av närings-, trafik- och miljöcentralerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Tillsättande av tjänster

Chefen för ett ansvarsområde inom en närings-, trafik- och miljöcentral utnämns för viss tid. Chefen utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för sektorstyrningen inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styr-

ningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i sektorstyrningen inom ansvarsområdet samt närings-, trafik- och miljöcentralen.

24 §

Företrädande av staten

En närings-, trafik- och miljöcentral kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det. I fråga om närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att föra målsägandens talan på statens vägnar föreskrivs särskilt.

Om ett ärende som omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralens behörighet har av-

sevärda konsekvenser för två eller flera närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområde, ska det ministerium som svarar för sektorstyrningen besluta vilken närings-, trafik- och miljöcentral som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

Arbets- och näringsbyråerna kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till byråns verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen eller en företrädare för närings-, trafik- och miljöcentralen gör det.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Det första gemensamma strategidokumentet enligt 7 § som utarbetas efter att denna lag trädde i kraft ska vara klart senast den 1 november 2015. De första resultatavtalen enligt 7 § träder i kraft vid ingången av 2016. Före dessa tidpunkter ska 7 och 8 § tillämpas på strategisk planering och styrning i den lydelse de hade vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 23 oktober 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

ANTTI RINNE

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*

1.

Lag**om ändring av lagen om regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) 6 a § 1 mom., 8–10 §, 14 1 mom. och 21 §, av dem 6 a § sådan den lyder i lag 932/2013, 9 § sådan den lyder i lag 507/2013 samt 10 och 14 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 507/2013, som följer:

Gällande lydelse

6 a §

Förordnande att tillfälligt sköta ett annat regionförvaltningsverks uppgifter

En tjänsteman vid ett regionförvaltningsverk kan på begäran av ett annat regionförvaltningsverk tillfälligt, och utan att tjänstemannens tjänsteställe ändras, ställas till det andra regionförvaltningsverkets förfogande. Beslut om saken fattas av den utnämmande myndigheten. Om regionförvaltningsverken inte når samförstånd, kan beslutet också fattas av det ministerium som svarar för styrningen av verksamheten. I beslutet ska det nämnas i vilken omfattning tjänstemannen står till det andra regionförvaltningsverkets förfogande.

8 §

Strategisk planering och styrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller regionförvaltningsverkens verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för regionförvaltningsverken med tanke på den allmänna planeringen, styrning-

Föreslagen lydelse

6 a §

Förordnande att tillfälligt sköta ett annat regionförvaltningsverks uppgifter

En tjänsteman vid ett regionförvaltningsverk kan på begäran av ett annat regionförvaltningsverk tillfälligt, och utan att tjänstemannens tjänsteställe ändras, ställas till det andra regionförvaltningsverkets förfogande. Beslut om saken fattas av den utnämmande myndigheten. Om regionförvaltningsverken inte når samförstånd, kan beslutet också fattas av det ministerium som svarar för *sektorstyrningen*. I beslutet ska det nämnas i vilken omfattning tjänstemannen står till det andra regionförvaltningsverkets förfogande.

8 §

Strategisk planering och resultatstyrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller regionförvaltningsverkens *och närings-, trafik- och miljöcentralernas* verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för regionförvaltningsver-

en och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*) och för varje verk en separat strategisk resultatmålshandling (*strategisk styrning*). Strategidokumentet och de strategiska resultatmålshandlingarna utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen.

Finansministeriet utarbetar tillsammans med de ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som nämns i 10 § och i samarbete med regionförvaltningsverken och till behövliga delar med landskapsförbunden ett strategidokument och strategiska resultatmålshandlingar för regionförvaltningsverken. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av regionförvaltningsverkens verksamhet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ordnande av den strategiska planeringen och styrningen i vissa fall

I regionförvaltningsverkens strategidokument finns avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet och miljötillståndsärenden. För styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet utarbetas inte

ken och för närings-, trafik- och miljöcentralerna med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*). För varje regionförvaltningsverk utarbetas dessutom ett resultatavtal (*resultatstyrning*). Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen med beaktande av de statsfinansiella ramarna och statsbudgeten.

Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 10 § i denna lag och i 8 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt i samarbete med regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och till behövliga delar med landskapsförbunden. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Finansministeriet utarbetar resultatavtalen för regionförvaltningsverken tillsammans med de ministerier som nämns i 10 § och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med regionförvaltningsverken och till behövliga delar med landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen av regionförvaltningsverkens verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ordnande av den strategiska planeringen och resultatstyrningen för uppgifter som gäller arbetarskyddet

I det gemensamma strategidokumentet för regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna finns ett avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet. Social- och hälsovårdsministeriet utarbetar separata

några strategiska resultatmålshandlingar.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet *och om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av miljötillståndsärenden genom förordning av miljöministeriet.*

10 §

Styrning av verksamheten

Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr regionförvaltningsverkens verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*styrning av verksamheten*). Finansministeriet sörjer för styrningen av verksamheten när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

För att regionförvaltningsverkens verksamhetsmål ska uppnås utarbetas under ledning av ett ministerium eller en myndighet inom centralförvaltningen som avses i 1 mom. vid behov en resultatmålshandling för verksamheten för styrning och ordnande av verkets verksamhet och uppgifter.

Bestämmelser om förfarandena för styrning av regionförvaltningsverkens verksamhet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Tillsättning av tjänster

resultatavtal för styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och *resultatstyrningen* av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

10 §

Sektorstyrning

Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr regionförvaltningsverkens verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*sektorstyrning*). Finansministeriet sörjer för *sektorstyrningen* när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

Bestämmelser om förfarandena för *sektorstyrning* av regionförvaltningsverken får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Tillsättande av tjänster

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av chefen för ansvarsområdet för arbetarskyddet, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minoriteten som nämns i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av chefen för ansvarsområdet för arbetarskyddet, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minoriteten som avses i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för *sektorstyrningen* inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i *sektorstyrningen* inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

21 §

Företrädande av staten

Ett regionförvaltningsverk kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde och i sådana ärenden för vilka ingen behörig myndighet särskilt har angetts i lag, med undantag för ärenden enligt 4 § 1 mom. 5 punkten, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för styrningen av verksamheten gör det.

Om ett ärende som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet har avsevärda konsekvenser för verksamhetsområdet för två eller flera verk, ska det ministerium som svarar för styrningen av verksamheten besluta vilket verk som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

21 §

Företrädande av staten

Ett regionförvaltningsverk kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde och i sådana ärenden för vilka ingen behörig myndighet särskilt har angetts i lag, med undantag för ärenden enligt 4 § 1 mom. 5 punkten, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för *sektorstyrningen* gör det.

Om ett ärende som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet har avsevärda konsekvenser för verksamhetsområdet för två eller flera verk, ska det ministerium som svarar för *sektorstyrningen* besluta vilket verk som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

2.

Lag**om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) 7 och 8 §, 12 § 1 mom.
och 24 § som följer:

Gällande lydelse

7 §

Strategisk planering och styrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för närings-, trafik- och miljöcentralerna med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (strategisk planering) och för varje central en separat strategisk resultatmålshandling (strategisk styrning). Strategidokumentet och de strategiska resultatmålshandlingarna utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar tillsammans med de ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som nämns i 8 § och i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden ett strategidokument och strategiska resultatmålshandlingar för närings-, trafik- och miljöcentralerna. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Föreslagen lydelse

7 §

Strategisk planering och resultatstyrning

För uppnående av de allmänna mål som gäller närings-, trafik- och miljöcentralernas *och regionförvaltningsverkens* verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för närings-, trafik- och miljöcentralerna *och för regionförvaltningsverken* med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten ett gemensamt strategidokument (*strategisk planering*). För varje närings-, trafik- och miljöcentral utarbetas *dessutom ett resultatavtal (resultatstyrning)*. Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen *med beaktande av de statsfinansiella ramarna och statsbudgeten*.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 8 § i denna lag och i 10 § i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) samt i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken och till behövliga delar med landskapsförbunden. Om ministerierna inte uppnår enhällighet angående strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådet.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar

resultatavtalen för närings-, trafik- och miljöcentralerna tillsammans med de ministerier som nämns i 8 § och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och *resultatstyrningen* av närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet *får* utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Styrning av verksamheten

Inrikesministeriet, undervisningsministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet, eller en myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*styrning av verksamheten*). Arbets- och näringsministeriet sörjer för styrningen av verksamheten när det gäller centralens gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom centralen.

För att närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhetsmål ska uppnås utarbetas under ledning av ett ministerium eller en myndighet inom centralförvaltningen som avses i 1 mom. vid behov en resultatmålshandling för verksamheten för styrning och ordnande av centralens verksamhet och uppgifter.

Bestämmelser om förfarandena för styrning av närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Tillsättning av tjänster

Chefen för ett ansvarsområde inom en närings-, trafik- och miljöcentral utnämns för

8 §

Sektorstyrning

Inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet, eller en myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*sektorstyrning*). Arbets- och näringsministeriet sörjer för sektorstyrningen när det gäller *närings-, trafik och miljöcentralens* gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom *närings-, trafik- och miljöcentralen*.

Bestämmelser om förfarandena för *sektorstyrning* av närings-, trafik- och miljöcentralerna *får* utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Tillsättande av tjänster

Chefen för ett ansvarsområde inom en närings-, trafik- och miljöcentral utnämns för

viss tid. Chefen utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet samt närings-, trafik- och miljöcentralen.

viss tid. Chefen utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för *sektorstyrningen* inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i *sektorstyrningen* inom ansvarsområdet samt närings-, trafik- och miljöcentralen.

24 §

Företrädande av staten

En närings-, trafik- och miljöcentral kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för styrningen av verksamheten gör det. I fråga om närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att föra målsägandens talan på statens vägnar föreskrivs särskilt.

Om ett ärende som omfattas av centralens behörighet har avsevärda konsekvenser för två eller flera centralers verksamhetsområde, ska det ministerium som svarar för styrningen av verksamheten besluta vilken central som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

Arbets- och näringsbyråerna kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till byråns verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för styrningen av verksamheten eller en företrädare för närings-, trafik- och miljöcentralen gör det.

24 §

Företrädande av staten

En närings-, trafik- och miljöcentral kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för *sektorstyrningen* gör det. I fråga om närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att föra målsägandens talan på statens vägnar föreskrivs särskilt.

Om ett ärende som omfattas av *närings-, trafik- och miljöcentralens* behörighet har avsevärda konsekvenser för två eller flera *närings-, trafik- och miljöcentralers* verksamhetsområde, ska det ministerium som svarar för *sektorstyrningen* besluta vilken *närings-, trafik- och miljöcentral* som ska vara statens representant i ärendet. Ändring i ministeriets beslut får inte sökas genom besvär.

Arbets- och näringsbyråerna kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till byråns verksamhetsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för *sektorstyrningen* eller en företrädare för närings-, trafik- och miljöcentralen gör det.